

EESTI *by the Bay*

www.eestibythebay.com

Nr. 1(44)

Volume 14. Aastakäik

Veebruar/February 2007

KUTSE

San Francisco Eesti Selts

palub teil lahkesti osa võtta

Eesti Vabariigi 89. Aastapäeva

pidulikust koosviibimisest

laupäeval, 24. Veebruaril 2007

järgneva kavaga:

19:00—19:30	Kogunemine ja kokteilid. Suupisted ja tasuline baar.
19:30—20:00	Laste esinemised.
20:00—20:30	Kõnega esineb Heino Ainso.
20:30—11:00	Tants Tõnu Sepa bandi saatel.

Asukoht:

Westin San Francisco Airport Hotel

1 Old Bayshore Highway, Milbrae

Piletid — Täiskasvanud \$25, lapsed alla 14 a. \$10

SFO Bart-I jaamast on tasuta bussiühendus
hotelli shuttle-busiga

Parkimine hotelli parklas maksab \$2

Toimetaja Veerg

Peeter Grüner, 6231 California Street, San Francisco, CA 94121-1901 Tel: 415-668-5015
E-post: peeter@gruners.com; veebil www.gruners.com

Aeg on taas välja saata teated Vabariigi Aastapäeva tähistamiseks. Küsimus tekkis, et mitmes aastapäev see ikkagi on, kas 88. või 89.? Kui nii vaadata, siis 1919.a. Pühitseti ju Eesti Vabariigi 1. aastapäeva, mille järele tänavune peaks olema 88. Aga paistab, et üleüldiselt kasutatakse Eestis Aasia meetodit, mille järgi inimese, ergo ka ühe riigi, sünd märgib esimest aastat, algab tänavu Eesti sünnist 89. Aasta. Väike ja suhteliselt ebatähtis küsimus, aga paneb mõtlema. Pealegi olid ju 51 aastat sellest okupatsiooni all, 52 kui arvestada Saksa okupatsiooni 1918.a. Meile meeldib kogu aeg meelde tuletada 700 aastat Saksa ikke all, aga tegelikult oleme ju Saksa riigi poolt olnud okupeeritud vaid 4 aastat—just see 1918. aasta, ja siis 1941-44. Ülejäänud nendest 700. aastast olime küll Saksa soost parunite (Ordu) ikke all, kellel aga Saksa riigiga mingit ühist ei olnud.

Tahan meelde tuletada eelseisvaid Riigikogu valimisi Eestis. Kui te ei ole oma valimismaterjali juba tellinud, siis on nüüd selleks juba liiga hilja, kuna see tähtpäev möödus 2. veebruaril. Kahjuks on ainult neil isikutel võimalus interneti kaudu valimistel osaleda, kellel on EV ID-kaart, ja kes on endale muretsenud ID-kaardi lugeja. Ei ole sellesugust aparati siin maal näinud, ise tõin endale ühe sellise kaasa Eestist, et oma eesti pangaaervele kergemini juurdepääsu tekitada. Seal on vaja igasuguseid sertifikaate ja paroole, nii et kellel neid juba ei ole, neil on veel ainult võimalus isiklikult kas Eesti Saatkonnas Washingtonis ehk siis Peakonsulaadis New Yorgis isiklikult valida. Palun vaadake ülejäänud tähtaegasi meie veebi-kalendris. Kahju, et Eesti selle valimisprotseduuri välismaal viibivatele eesti kodanikele nii keeruliseks teeb, sest see, mis Eestis juhtub, on meile kõigile südamelähedane ja on meie kodaniku-kohustus ka Eesti poliitikas kaasa rääkida.

Pildi esilehe taustaks valisin mineval suvel minu poolt tehtud Kohila Vabadusvõitlejate Monumendi 3. Sisseõnnistamistseremoonial. Esimest korda tehti see 20. aastatel, kui sammas valmis. Teist korda saksa okupatsiooni aja 1942, kui kommunistide poolt lõhutatud sammas taas ülesse pandi. Ja nüüd siis kolmandat korda — sammas ise seati juba 90. Aastate algul ülesse, aga eesti sõduri kuju sai alles nüüd taastatud.

It's time again to send out the invitation to the celebration of Estonia's independence. There seems to be a question as to which is it, the 88th or the 89th? To be sure, the 1st anniversary of Estonia's independence was in 1919, making this the 88th anniversary. But in Estonia, it is generally regarded as the 89th, dating things in the Asian fashion, where people, and logically also nations, are considered one on the day they are born. Actually an insignificant point, but it makes you think. In any case, 51 of those years Estonia was under foreign occupation, 52 if you consider the German occupation in 1918. We like to remind ourselves of the 700 years of subjugation by the German barons, but in fact we have been occupied by the German state only 4 years, that one in 1918, and then in 1941-44. The rest of those 700 years Estonia was occupied by German Brothers of the Cross, who had no connection with any German state.

I want to remind everybody of the upcoming parliamentary elections in Estonia. If you haven't applied for your absentee ballot by now, you're too late. The deadline was 2 February. It is possible to vote via the internet, but you need an Estonian ID card with an embedded electronic chip, and an ID-card reader. I have not seen such contraptions in this country, and I brought mine from Estonia to facilitate my banking there. One needs all kinds of certifications and pin numbers to vote that way, and so your only alternative now is to vote in person at the Embassy in Washington, or the Consulate General in New York. Check our on-line calendar for the applicable deadlines. It's a shame that absentee voting should be made so complicated for those of us who live overseas, because the Estonian political process should be important to us here also.

The background picture on the first page was taken by me last summer in Kohila, where the local monument to Estonian freedom fighters was dedicated for the third time. The first was back in the 20s, when the monument was first erected. The second time was under German occupation in 1942, after the communists had destroyed it in 1940. And now the 3rd time — part of the monument was erected in the early 90s, but the statue of the soldier had to be sculpted anew and recast.

KOGUDUSE TÖÖRAJALT

Dasta 2007 on juba üle kuu aja vana ning meie koguduse tegevus on jällegi edukalt alanud pühapäeval, 21. jaanuaril peetud jumalateenistusega, mis oli seekord koos armulauaga. Koguduse juhatus loodab, et eelolev aasta saab kõigile liikmetele ja kaasmaalastele edukas olema ning et need probleemid mis praegu sõdade tõttu maailmas valitsevad, kord lahenduse leiavad ja et inimesed siin väikesel maakeral õpiks leplikult elama.

Meie järgmine jumalateenistus leiab aset pühapäeval, 18. veebruaril kus me ka tähistame Eesti Vabariigi aastapäeva. Meil on kombeks saanud kutsuda mõnda kohalikus ülikoolis õppivat eesti noort meile päevakohaseid tervitusi ütlemas. Nii ka seekord ja üks Stanfordin ülikooli juures õppiv noormees on lubanud meid tervitama tulla. Ootame huviga, mis tal meile öelda on.

Pühapäeval, 18. märtsil peetavale jumalateenistusele järgneb pärast kohvilauda Koguduse Täiskogu koosolek. Seda koosolekut me peame iga kolme aasta tagant ja sellest on kutsutud osa võtma kõik kaasmaalased, kellele meie eestikeelse koguduse tegevus San Francisco lahe ja Põhja-Kalifornia ümbruses tähtis on. Koosolekul me anname aru koguduse tegevusest ja muredest ning valime ka uue nõukogu. Selle nõukogu liikmete seast valitakse uus koguduse juhatus, mis siis saab meie koguduse igapäevast tegevust juhtima järgmise kolme aasta jooksul.

Üldiselt tundub, et me elame praegu mitmesuguste valimiste tähe all. Mis meie kogudust kõige lähemalt puudutab, on uue peapiiskopi valimine väljaspool Kodu-Eestit asuvate eesti koguduste jaoks. Seda kohta pidas seni peapiiskop Udo Petersoo Torontos, kuid tema ootamatu surma tõttu jäi koht vakantseks ja nüüd püütakse leida talle asemikku. Valimiste esimeses voorus oli viis kandidaati ja keegi ei saanud vajalikku enamust. Teises voorus osalesid ainult kaks enim hääli saanud kandidaati (praost Taul Torontos ja praost Vaga New Yorgis) ning posti teel hääletamine lõpeb 16. veebruaril. Peatselt pärast seda kuupäeva peaksime me siis teada saama, kes sai uueks peapiiskopiks. Huvitav on siinjuures märkida, et suurem osa Euroopas väljaspool Eestit asuvaid kogudusi (Rootsi, Saksamaa, Inglismaa jne.) on teinud otsuse ühineda Kodu-Eesti kirikuga ja saavad tulevikus tegutsema sealse peapiiskopi juhatusel all. Seda otsust mõjutasid peamiselt kaks faktorit: 1) geograafiline lähedus Eestile ja 2) Euroopa kogudustesse on tulnud juurde palju uusi liikmeid, kes hiljuti on Eestist lahkunud ja kellel on tugevad sidemed Kodu-Eestiga.

Pühapäeval, 15. aprillil toimuval jumalateenistusel me tähistame Ülestõusmispühasid, kuigi tegelikud pühad on ju nädal varem. See tuleb niimoodi ka parem välja, sest eelmiste aastate kogemuste põhjal eelistavad koguduse liikmed veeta Ülestõusmispühasid koduselt oma perekondade keskel ja kirikusse tulijate arv on väiksem olnud kui tavaliselt.

Emadepäeva me tähistame koos pühapäeval, 20. mail peetava jumalateenistusega ja me loodame, et me Täienduskooli lapsed saavad jällegi emadele rõõmu valmistama väikese programmiga.

Meie tegevusaasta esimese poole tegevuse me lõpetame 17. juunil peetava jumalateenistusega, sest juulis tavakohaselt meil teenistust ei ole ja paljud koguduse liikmed kasutavad seda aega puhkusteks, kus keskseks punktiks paljudele on Kodu-Eesti külastamine.

Soovin kõigile kaasmaalastele juhatusel nimel ilusat eelolevat aastat 2007 lootuses, et sellel aastal leitakse ka enam aega meie eestikeelsetest jumalateenistustest osavõtmiseks.

Heino Valvur,
koguduse esimees

Esimene **Neeme Järvi** külastus San Franciscosse, Märts 1980
First visit by the conductor **Neeme Järvi** to San Francisco, March 1980

**Vastasleheküljel pildi (SF12180) kohta:
Concerning the photo on the facing page:**

Märtsis 1980 külastas hiljuti USAsse saabunud maailmakuulus dirigent Neeme järvi San Franciscot, et siin dirigeerida SFSO-d viimase minuti kellegi asendajana. Ta sai väga häid arvustusi kohalikus ajakirjanduses, mis aitas kaasa ta nomenaalsele edule uuel kodumaal. Pilt sai võetud Grünerite kodus, kuhu oli kiirelt kokku kutsutud suurem seltskond temaga, ta abikaasaga ja ta sugulase Virve Puströmiga tutvuma.

In March 1980, a newly-arrived-to-the-US by now world-famous conductor Neeme Järvi made a visit to San Francisco to conduct the SFSO as a last-minute substitution for somebody. He received very good reviews in the local press, which helped launch his career in his new homeland. The picture was taken at the Gruner home, where a contingent of the local Estonians were quickly invited to meet with him, his wife and his relative Virve Puström from New Jersey.

Istuvad/seated: Arno Bender, Virve Puström, Neeme Järvi, Liilia Järvi, Helmi Paldrock, Siiri Maidre. Seisavad/standing: Armas Sootaru, Heino Valvur, Uno Veideman, Eero Vihman, Evert Rekk, Paul Maidre, Ruth Sootaru, Ingrid Freemon, Heino Jõgis, Hilja Kukk, Heljo Bender, ?, Lydia Sööt, Lia Gruner, Erna Lepp, Raja Vincich ja Leonid Sööt.

Järg 2. Leheküljelt:

Veelkord palun ma kaastööd selle teatelehe sisustamiseks. Kui teil on midagi mis võiks kohalikku Eestlaskonda huvitada — lühijutt, luuletus, ajalooline pilt, kas või mõni poliitiline teada-anne, palun laske tulla. Ma võiksin seda lehte ka tihedamalt valmistada, kui oleks midagi sisse panna. Mul on käimas läbirääkimised Felix Retti poegadega, et saada tema poolt tehtud pilte meie Eestlaskonna elust läbi paljude aastate. Loodetavasti võin ma varsti selles asjas edukas olla. Aga kõik koostöö on teretulnud. Meie kodulehel üles-panduna leiab me leht ülemaailmset lugejaskonda.

Rääkides koduleheküljest, www.eestibythebay.com, siis soovitan kõikidel kellel see võimalus on, seda tshekkida aeg-ajalt, kuna sinna paneme ülesse kiiremaloomulised teadaanded. Viimasel ajal on seal olnud keskmiselt 30 külastajat päevas. Mu väga hõivatud poeg **Heikki** on päris hea töö teinud selle kallal, ja ta töötab oma vabadel minutitel, et seda veel paremaks teha.

Soovin selleks korraks kõikidele kõike head,

Peeter

Continued from page 2:

Again, I am asking for cooperation from everybody in getting material for this publication. If you have anything you want the local Estonia community to know, original short stories, poems, historic picture, even appropriate political views, send it in, please. I could publish this newsletter more often if there is something to put in it. I am in negotiations with **Felix Rett's** sons regarding his archive of pictures he took over the years of local Estonian activities. I hope to receive an answer soon. Published on our website, our publication has a worldwide readership.

Speaking of our web-site, I strongly recommend you check it periodically, as sometimes last-minute news will only be posted there. In the last months, we have had approximately 30 hits per day on it on average. My very busy son **Heikki** has done a pretty good job with it, and he is constantly, whenever he has the time, working to improve it.

That's all for today, I wish everybody all the best

Peeter

Pilt on tõenäoliselt võetud esimestel Lääneranniku Eesti Päevadel 1953.
 This picture was most probably taken during the first West Coast Estonian Days in 1953.

KASULIK INFORMATSIOON — USEFUL INFORMATION

Koguduse juhatuse liikmed — Members of the Congregational board:

Õpetaja/Pastor	Rev. Hendrik Laur , 4111 Gull Harbor Road, NE Olympia, WA 98506, tel. 360-352-2371, e-mail: hendrik Laur@comcast.net.
Esimees/Chairman	Heino Valvur , 1135 Upper Happy Valley Rd, Lafayette, CA 94549, el. 925-283-0178, e-mail: valvur@comcast.net.
Abi-esimees/Vice-chair	Lia Grüner , 6231 California Street, San Francisco, CA 94121, tel. 415-668-5015, e-mail: lgruner@sflaw.com.
Abi-esimees/Vice-chair	Juhan Liikane , 89 Chula Vista Drive, San Rafael, CA 94901, tel. 415-456-9159, e-mail: juhan@ips.net.
Laekur/Treasurer	Tiiu Johnson , 34198 Tony Terrace, Fremont, CA 94555, tel. 510-818-0992, e-mail: tiiu@stanford.edu.
Sekretär/Secretary	Ilse E. Grüner , 1621 Diamond Street, San Francisco, CA 94131, tel 415-282-7287, e-mail: ilse@exmgmt.com.

San Francisco Eesti Selts (Estonian Society): Esimees **Silver Stoltsen**, 255 King St, #404, San Francisco, CA 94109, tel. 415-348-0307, cell 415-310-7071, e-mail stoltsen@sbcglobal.net

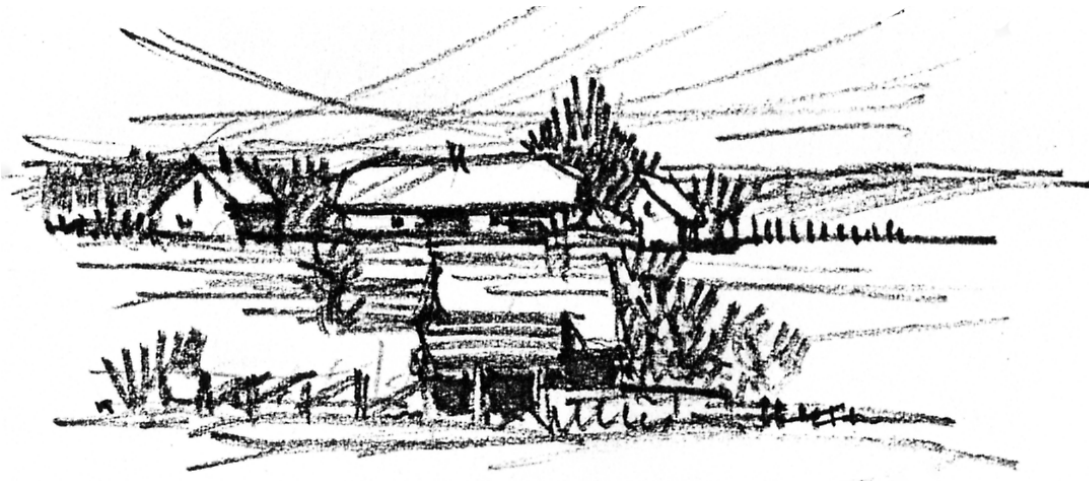
San Francisco Eesti Täienduskooli kontaktisik (Estonian School contact person): **Mati Otsmaa**, 28 El Gavilan, Orinda, CA 94563, tel: 925-254-7546, e-mail: otsmaa@aol.com.

Hope Lutheran Church: 600 West 42nd Avenue, San Mateo (just off Alameda de las Pulgas)

St Andrews Lutheran Church: 1501 El Camino Real, San Mateo (about four blocks north of Hwy 92)

Pub "The 21st Amendment": 563 2nd Street, San Francisco (between Bryant and Brannan Streets)

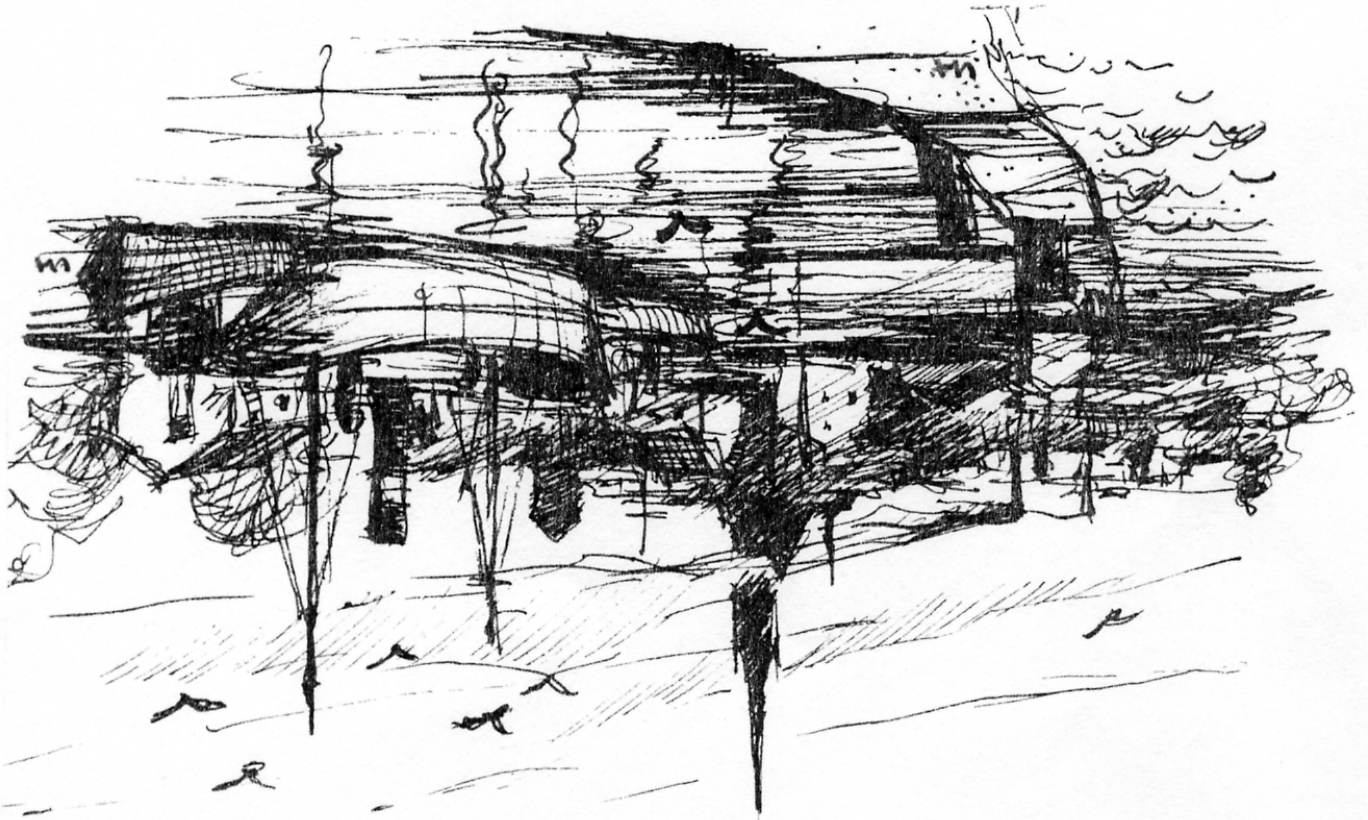

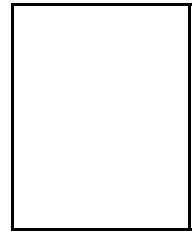
Tegevuskalender – Calendar of Events

- Pühapäev, 18. veeb/Feb 2007, 13:00, Hope Lutheran, San Mateo**
Sunday Jumalateenistus. Abipraost Hendrik Laur. **Vabariigi Aastapäeva** koosviibimine.
Church service. Rev. Hendrik Laur. Independence Day social.
- Laupäev, 24. veeb/Feb 2007, 19:00, Westin San Francisco Airport Hotel**
Saturday Eesti Vabariigi 89. aastapäeva aktus ja koosviibimine .
Estonian 89th Independence Day celebration.
- Neljapäev, 1. mär/Mar 2007, 12:00, St Andrews Lutheran Church, San Mateos**
Thursday Senioride koosviibimine. Kõik teretulnud. *Seniors' meeting, all welcome..*
- Pühapäev, 18. mär/Mar 2007, 13:00, Hope Lutheran Church, San Mateo**
Sunday Jumalateenistus. Abipraost Hendrik Laur. Koosviibimine ja kohvilaud.
Täiskogu koosolek ja uue nõukogu ja juhatuse valimine.
Church service. Assistant deacon Hendrik Laur. Social hour and full membership meeting; election of new board and officers.
- Neljapäev, 5. apr/Apr 2007, 12:00, St Andrews Lutheran Kirik San Mateos**
Thursday Senioride koosviibimine. Kõik teretulnud. *Seniors' meeting, all welcome...*
- Pühapäev, 15. apr/Apr 2007, 13:00, Hope Lutheran Church, San Mateo**
Sunday Jumalateenistus. Abipraost Hendrik Laur. Koosviibimine ja kohvilaud.
Church service. Assistant deacon Hendrik Laur. Social hour.
- Neljapäev, 3. mai/May 2007, 12:00, St Andrews Lutheran Kirik San Mateos**
Thursday Senioride koosviibimine. Kõik teretulnud. *Seniors' meeting, all welcome..*
- Pühapäev, 20. mai/May 2007, 13:00, Hope Lutheran Church, San Mateo**
Sunday Jumalateenistus. Abipraost Hendrik Laur. Koosviibimine ja kohvilaud.
Church service. Assistant deacon Hendrik Laur. Social hour.
- Neljapäev, 7. juun/Jun 2007, 12:00, St Andrews Lutheran Kirik San Mateos**
Thursday Senioride koosviibimine. Kõik teretulnud. *Seniors' meeting, all welcome..*
- Pühapäev, 17. juun/Jun 2007, 13:00, Hope Lutheran Church, San Mateo**
Sunday Jumalateenistus. Abipraost Hendrik Laur. Koosviibimine ja kohvilaud.
Church service. Assistant deacon Hendrik Laur. Social hour.
- Neljapäev, 5. juul/Jul 2007, 12:00, St Andrews Lutheran Kirik San Mateos**
Thursday Senioride koosviibimine. Kõik teretulnud. *Seniors' meeting, all welcome..*
- Neljapäev, 2. aug/Aug 2007, 12:00, St Andrews Lutheran Kirik San Mateos**
Thursday Senioride koosviibimine. Kõik teretulnud. *Seniors' meeting, all welcome..*
- Pühapäev, 19. aug/Aug 2007, 13:00, Hope Lutheran Church, San Mateo**
Sunday Jumalateenistus. Abipraost Hendrik Laur. Koosviibimine ja kohvilaud.
Church service. Assistant deacon Hendrik Laur. Social hour.

Veel üks Valdmar Heitur, väikestest kinstiaaretest.
Another one of Valdmar Heitur's little masterpieces.

c/o Peeter Grüner
6231 California Street
San Francisco, CA 94121
(415) 668-5015

EESTI by the Bay

No 1 (44), Veebruar/February 2007

Selles Numbris:

Seltsi teated/ *Society news*

Koguduse teated/

Congregation news

Ajalugu piltides/

Pictorial history

Tegevuskalender/

Calendar of events

...With English translations